

**ZESPÓŁ SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY NR 2
W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Jana Pawła II
w Tomaszowie Mazowieckim**

**SZKOLNY
PROGRAM
WYCHOWAWCZO -
PROFILAKTYCZNY**

SPIS TREŚCI

- I. **Diagnoza procesu wychowawczego szkoły**
- II. **Podstawa prawna programu wychowawczo – profilaktycznego**
- III. **Geneza**
- IV. **Misja Szkoły**
- V. **Sylwetka absolwenta**
- VI. **Cele ogólne i szczegółowe programu**
- VII. **Zadania programu**
- VIII. **Struktura oddziaływań wychowawczych**
- IX. **Kalendarz stałych uroczystości szkolnych**
- X. **Akcje charytatywne i działalność na rzecz środowiska lokalnego**
- XI. **Harmonogram realizacji szczegółowych celów wychowawczych, zadania i formy realizacji poszczególnych obszarów**
- XII. **Ewaluacja programu**

I. Diagnoza procesu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim powstał na podstawie poprzednich programów: wychowawczego i profilaktyki, obowiązujących do końca roku szkolnego 2016/2017 oraz wyników ewaluacji wewnętrznej w zakresie respektowania norm społecznych. W efekcie badania ewaluacyjnego określono mocne i słabe strony procesu wychowawczego szkoły.

Mocne strony:

- analiza szkolnej dokumentacji wykazała, że nauczyciele w planowaniu pracy wychowawczej uwzględniają potrzeby uczniów,
- uczniowie mają wpływ na omawiane treści wychowawcze i biorą aktywny udział w lekcjach wychowawczych dotyczących przemocy w szkole,
- nauczyciele wdrażają wnioski z analizy działań profilaktycznych i wychowawczych,
- zdaniem nauczycieli, prowadzenie zajęć wychowawczych na temat agresji i przemocy wpłynęło na kształtowanie kultury osobistej uczniów oraz na obniżenie poziomu występowania zjawisk takich jak przemoc nie fizyczna i niebezpośrednia,
- kadra pedagogiczna systematycznie uczestniczy w szkoleniach, kursach i warsztatach podnoszących kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki,
- nauczyciele podczas lekcji wychowawczych stosują metody aktywizujące,
- w szkole bada się potrzeby uczniów i wprowadza się działania profilaktyczno - wychowawcze, które odpowiadają tym potrzebom,
- w szkole zaplanowano i wdrożono działania wobec dzieci, nauczycieli i rodziców, mające na celu podniesienie wiedzy nt. cyberprzemocy i ograniczenie występowania tego zjawiska w życiu społeczności szkolnej,
- we wszystkich klasach przeprowadzono zajęcia wychowawcze związane z tematem cyberprzemocy, uczniowie wzięli też udział w konkursach, informatycznym i plastycznym pt. „STOP cyberprzemocy”;
- prowadzono edukację rodziców, by zwiększyć ich wiedzę dotyczącą zjawiska cyberprzemocy;
- znakomita większość badanych uczniów (96,09%) wie, na czym polega cyberprzemoc, potrafią podać wiele jej przykładów;
- w sytuacji, gdyby badani uczniowie czuli, że są ofiarą cyberprzemocy, ogromna większość szukałaby pomocy - 96,88%. Najczęściej udaliby się po pomoc do dorosłych – rodziców - 86,29%, nauczyciela/wychowawcy - 48,38%, policji - 38,70%, pedagoga szkolnego - 23,38%;

Słabymi stronami są:

- aż 24,4% uczniów nie rozmawia ze swoimi rodzicami o swoich szkolnych problemach,
- z ankiet wynika, że wprawdzie znakomita większość badanych uczniów wie, do kogo w szkole należy się zwrócić po pomoc, ale aż 37,7% nigdy z tego nie korzysta,
- prawie połowa uczniów doświadczyła ze strony innych uczniów różnego rodzaju niewłaściwych zachowań, a były to najczęściej: popychanie, szturchanie, dotykanie wbrew swojej woli,
- aż 64 % uczniów wyśmiewa się z siebie nawzajem, obgaduje i wyzywa,

- dość duża liczba uczniów - 29,77% badanych, gra w gry lub ogląda filmy z elementami przemocy,
- dość często uczniowie są obiektem zdjęć lub filmów na które na wyrażają zgody - 22,90% badanych. Tacy uczniowie występują w każdej z badanych klas;
- wśród badanych są uczniowie, którzy będąc ofiarą cyberprzemocy mierzyliby się z problemem sami - 6,10%;
- 5,47% ankietowanych nie dostrzega negatywnych skutków cyberprzemocy;
- 42% rodziców przyznało, że zdarza się, że dziecko skarżyło się na niezwiązane z nauką kłopoty; dzieci najczęściej wymieniały kłopoty związane z konfliktem w grupie rówieśniczej,
- 12% ankietowanych rodziców przyznaje, że nie rozmawia z dziećmi na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu; najczęściej tłumaczą ten fakt brakiem czasu,
- 15% rodziców przyznaje, że nie kontroluje aktywności dziecka w sieci, argumentując to swoją słabą znajomością obsługi komputera, według uczniów, brak kontroli rodzicielskiej występuje aż w 25,78%,
- 5% ankietowanych rodziców nie wie kogo poinformować o ewentualnych problemach dziecka.

W związku z powyższymi wnioskami w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły położono duży nacisk na uwrażliwianie uczniów na rozpoznawanie potrzeb własnych i innych ludzi, umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji i rozwiązywanie problemów oraz konfliktów, asertywność. Te kompetencje społeczne są podstawą profilaktyki agresji i przemocy rówieśniczej, a także podbudową do pierwszorzędnej profilaktyki uzależnień. Kontynuowane będą działania mające na celu poszerzenie wiedzy i świadomości uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie zjawiska cyberprzemocy i ochronę uczniów przed zagrożeniami wiążącymi się z korzystaniem z Internetu. Poszerzeniu ulegnie zakres działań wobec rodziców, zwłaszcza tych, którzy nie kontrolują sposobu spędzania przez dzieci czasu przed komputerem; edukację rodziców dostosuje się do ich kompetencji.

II. Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).*
- *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526).*
- *Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).*
- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).*
- *Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).*

- *Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).*
- *Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).*
- *Statut Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim.*

III. Geneza

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 12 opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i zasadami wewnątrzszkolnego oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa on sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Obejmuje on:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszych programów wychowawczych i programów profilaktyki realizowanych w latach 2014 - 2016,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu –przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w Programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, rada pedagogiczna, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji Programu.

IV. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

V. Sylwetka absolwenta

Uczeń kończący szkołę podstawową powinien być:

- odpowiedzialny, pracowity, ambitny, samodzielny
- komunikatywny, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w szkole
- rozważny, potrafiący dokonywać właściwych wyborów,
- szanujący normy społeczne i przestrzegający ich,
- tolerancyjny, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- aktywny, kreatywny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, mądrze i racjonalnie wykorzystuje narzędzia,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- dobrze przygotowany do kolejnego etapu edukacyjnego.

VI. Cele ogólne

Celem wychowania jest wspieranie wszechstronnego rozwoju osobowościowego uczniów w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, zdrowotnym, i duchowym.

ROZWÓJ INTELEKTUALNY	
CELE OGÓLNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywacji do nauki • Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych predyspozycji i określania drogi dalszej edukacji • zachęcanie do świadomego i zorganizowanego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy 	<p>Uczeń rozwija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia; • umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów; • umiejętność samodzielnej eksploracji świata, rozwiązywania problemów i stosowania nabytych umiejętności w nowych sytuacjach życiowych
ROZWÓJ EMOCJONALNY	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie własnej sfery uczuciowej • Ukierunkowanie uczuć i emocji 	<p>Uczeń rozwija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich • umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji; • świadomość przeżywanych emocji i umiejętność panowania nad nimi oraz wyrażania ich w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie • umiejętność odczuwania więzi uczuciowej i potrzebę jej budowania, w tym więzi z rodziną, społecznością szkoły i wspólnotą narodową;

	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność uświadamiania sobie uczuć przeżywanych przez inne osoby z jednoczesną próbą zrozumienia, dlaczego one występują, a także różnicowania form ich wyrażania w zależności od wieku;
ROZWÓJ SPOŁECZNY	
<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość • Rozwój samorządności • Kształtowanie postaw proekologicznych i rozwijanie wrażliwości na potrzeby środowiska 	<p>Uczeń rozwija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomość wartości uznanych przez środowisko domowe, szkolne, lokalne i narodowe; potrzebę aktywności społecznej opartej o te wartości (wolontariat); • umiejętność nazywania poznanych wartości, oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości; • potrzebę i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech; • umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania; • umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii; • umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych; • umiejętność obdarzania szacunkiem koleżanek, kolegów i osób dorosłych, w tym starszych oraz okazywania go za pomocą prostych form wyrazu oraz stosownego zachowania; • umiejętność samodzielnej organizacji czasu przeznaczonego na odpoczynek indywidualny i w grupie;
ROZWÓJ ZDROWOTNY	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sprawności fizycznej • Kształtowanie postaw prozdrowotnych • Wdrażanie do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza nią 	<p>Uczeń rozwija</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawności motoryczne i sensoryczne tworzące umiejętność skutecznego działania i komunikacji • świadomość zdrowotną w zakresie higieny, pielęgnacji ciała, odżywiania się i trybu życia; • umiejętność wykorzystania własnej aktywności ruchowej w różnych sferach działalności człowieka: zdrowotnej, sportowej, obronnej, rekreacyjnej i artystycznej; • umiejętność respektowania przepisów gier, zabaw zespołowych i przepisów poruszania się w miejscach publicznych;

	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność organizacji bezpiecznych zabaw i gier ruchowych/sportowych • umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym.
ROZWÓJ DUCHOWY	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie dorobku kultury i uczestnictwo w różnorodnych formach życia kulturalnego • Kształtowanie postaw patriotycznych • Ukierunkowanie ucznia ku wartościom 	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie gotowości/umiejętność uczestnictwa w kulturze oraz wyrażania swych spostrzeżeń i przeżyć • określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność, • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa • kształtowanie wartości takich jak: ojczyzna, naród, państwo, symbole narodowe i państwowe, patriotyzm, pamięć historyczna, prawda, sprawiedliwość, dobro, piękno, wolność, solidarność, odpowiedzialność, odwaga, krytycyzm, tolerancja, tożsamość, kultura • poznanie ważnych wydarzeń z dziejów narodu polskiego, zwłaszcza poprzez dokonania wybitnych postaci historycznych • zapoznanie z symbolami narodowymi, państwowymi; wyjaśnienie ich znaczenia oraz kształtowanie szacunku wobec nich • rozbudzanie poczucia miłości do ojczyzny przez szacunek i przywiązanie do tradycji i historii własnego narodu oraz jego osiągnięć, kultury oraz języka ojczystego • kształtowanie więzi z krajem ojczystym, świadomości obywatelskiej, postawy szacunku i odpowiedzialności za własne państwo, utrwalanie poczucia godności i dumy narodowej.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w procesie osiągnięcia poszczególnych celów.

Integralność wychowania opiera się na wzajemnym poszanowaniu, otwartości na indywidualne potrzeby wszystkich uczniów, komunikatywności i wiarygodności oraz konsekwentnym działaniu wszystkich nauczycieli. Treści wychowawczego przekazu są prawdziwe, zgodne z zasadami moralnymi i adekwatne do wieku ucznia i możliwości odbioru.

VII. Zadania programu

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego realizowane będą w czterech obszarach:

- wychowawczym,
- edukacyjnym,
- informacyjnym
- profilaktycznym.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze,

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, nowych

substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- 2) realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu, picia alkoholu oraz stosowania środków psychoaktywnych, przeciwdziałania agresji, rozwijania umiejętności interpersonalnych („Nie pal przy mnie, proszę”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”),
- 3) motywowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w zajęciach wychowawczych będących częścią szkolnych kampanii, np. „Stop cyberprzemocy”, „Bezpieczeństwo on – line”, „Stop zwolnieniom z wf”,
- 4) motywowanie uczniów do udziału w akcjach mających na celu promowanie zdrowego stylu życia i szeroko pojętego bezpieczeństwa („Cała Polska uczy ratować”, „Śniadanie daje moc”, „Dzień Walki z Cukrzycą”, obchody Światowego Dnia Zdrowia, „Owoce w szkole”, „Szlanka mleka”),
- 5) rozwijanie postaw asertywnych i społecznie pożądanych,
- 6) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 7) kształtowanie u uczniów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- 8) wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji,
- 9) doskonalenie nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 3) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

VIII. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych,

organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,

- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- współpracuje z pielęgniarką szkolną, ewentualnie lekarzem i lekarzem dentystą, sprawującymi profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- uchwała Program Wychowawczo – Profilaktyczny w porozumieniu z Radą Rodziców,
- przestrzega opracowanych procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- systematycznie realizuje program Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny, uwzględniając wnioski z jego ewaluacji.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów – m.in. zwracają podczas dyżurów szczególną uwagę na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie itp., obserwują zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracają uwagę na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia,
- wdrażają do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtują umiejętności odmawiania i negocjacji,
- kształtują u uczniów odpowiedzialność, sumienność, umiejętność rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,

- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postęпах w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- uczestniczą w doskonaleniu zawodowym nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany etap edukacyjny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- cyklicznie przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez lidera zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców - systematycznie informują rodziców o postęпах w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół ds. promocji zdrowia, zespół „Bezpieczna dwunastka”, koordynator ds. bezpieczeństwa:

- wspiera wychowawców podczas rozwiązywania problemów,
- wdraża w zespołach klasowych, z pomocą wychowawców, zewnętrzne programy profilaktyczne,
- dzieli się wiedzą i doświadczeniem z nauczycielami,

- organizuje pogadanki, prelekcje dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza, opracowuje materiały edukacyjne dla rodziców,
- podejmuje działania wynikające ze Szkolnego Programu Szkoły Promującej Zdrowie,
- opracowuje i monitoruje działania w następujących obszarach:

1) bezpieczeństwo - pierwsza pomoc przedmedyczna, udział w ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Uczy Ratować”, zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami ruchu drogowego, przygotowanie do egzaminu na kartę rowerową, monitorowanie wypadkowości szkolnej (SIP), realizacja zadań wynikających z programu „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, edukacja uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie bezpieczeństwa on – line i zapobiegania zjawisku cyberprzemocy, opracowanie bazy danych do przeprowadzenia zajęć na temat bezpiecznych ferii i wakacji, bieżące prowadzenie gazetki ściennej,

2) profilaktyka uzależnień - pogadanki na temat szkodliwego wpływu używek, bierny palacz, konkurs na gazetkę na temat szkodliwości palenia;

3) zdrowe odżywianie - pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat zdrowego odżywiania, ślubowanie klas I - „Test uśmiechu”, udział w akcji „Śniadanie daje moc”, obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą, pomiar zawartości cukru we krwi, obchody Światowego Dnia Zdrowia, konkursy dotyczące promocji zdrowia, udział

w akcjach „Owoce w szkole” i „Szlanka mleka”;

4) rozwijanie sprawności fizycznej - szkolne i międzyszkolne zawody sportowe, Dzień Patrona na sportowo, Dzień Sportu Szkolnego pod hasłem „Stop zwolnieniom z w-f”, Turniej dla klas I – III „O Puchar Dyrektora ZSP nr2;

5) ekologia - akcje „Sprzątanie Świata” i „Ratujmy kasztanowce”, zbiórka elektrośmieci, rajdy, wycieczki piesze;

6. Zespół wychowawczy:

- wdraża i opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasad usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- wybiera zagadnienia z programu podlegające ewaluacji w danym roku szkolnej (na półrocze i koniec roku szkolnego); ustala harmonogram realizacji szczegółowych celów wychowawczych, zadania i formy realizacji poszczególnych obszarów,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczo - profilaktycznej szkoły (na półrocze i koniec roku w oparciu o ewaluację wybranych elementów programu realizowanych w danym roku szkolnym),
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

7. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- koordynuje i zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym: z Sądem Rejonowym (kuratorzy rodzinni), Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni i asystenci rodziny), Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Polskim Czerwonym Krzyżem, Sanepid – em i innymi instytucjami wspierającymi działalność statutową szkoły.

8. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w zebraniach i konsultacjach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym, koordynatorem do spraw bezpieczeństwa i dyrektorem /zastępcą/ w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, czuwają nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawczym i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,

- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

IX. Kalendarz stałych uroczystości szkolnych

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego
- ślubowanie klas pierwszych,
- porządkowanie miejsc pamięci,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Narodowe Święto Niepodległości,
- andrzejki szkolne,
- mikołajki klasowe,
- wigilie klasowe,
- kolędowanie w domu spokojnej starości,
- bale karnawałowe,
- „Dwunastka zaprasza” – dzień otwarty
- Święto Patrona Szkoły,
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- Dzień Sportu,
- Dzień Zdrowia
- pożegnanie abiturientów,
- zakończenie roku szkolnego

X. Akcje charytatywne i działalność na rzecz środowiska lokalnego:

- Gorączka Złota
- Góra Grosza
- Pola Nadziei
- Okaż serce zwierzakowi
- Współpraca z przedszkolami
- Współpraca z Państwowym Domem Pomocy Społecznej
- Kiermasze świąteczne
- Zbiórka elektrośmieci
- Konkursy o zasięgu powiatowym
- Sprzątanie świata

XI. Harmonogram realizacji szczegółowych celów wychowawczych, zadania i formy realizacji poszczególnych obszarów

Zespół wychowawczy na początku każdego roku szkolnego na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym określa:

- cele, na których realizację będzie kładziony szczególny nacisk,
- zadania, niezbędne do osiągnięcia wybranych celów,
- formy realizacji,

- osoby odpowiedzialne,
- termin realizacji poszczególnych zadań.

XII. Ewaluacja programu

Działania wynikające z Programu Wychowawczo - Profilaktycznego są dokumentowane w dziennikach lekcyjnych, teczkach wychowawcy, sprawozdaniach z realizacji planów wychowawczych, sprawozdaniach wychowawców klas i liderów zespołów zadaniowych.

Częstkowa ocena efektów realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzonej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie zebrań zespołów wychowawczych, zespołów ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a całościowa ocena podczas zebrania rady pedagogicznej podsumowującej pracę szkoły w danym roku szkolnym.

Podstawę dla formułowania oceny realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki stanowią narzędzia stosowane w ramach ewaluacji wewnętrznej: sprawozdania z realizacji planów, analizy danych uzyskiwanych w procesie diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły, dane statystyczne, obserwacje, zapisy w dokumentacji, wyniki badań ankietowych, itp.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został uchwalony przez:

Radę Rodziców Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim (Uchwała Nr 7 -2017/2018 Rady Rodziców Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 29 września 2017 roku),

w porozumieniu z:

Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim (Uchwała Nr 1 -2017/2018 Rady Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 września 2017 r.)